

Засновники Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Видається двічі на тиждень.*
Головний редактор О. Онищенко, академік НАН України. *Редакційна колегія* В. Горовий (заступник головного редактора, науковий керівник проекту), Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували:* Т. Гранчак, С. Горова, Т. Горенко, В. Пальчук, І. Соколова. *Адреса редакції:* НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524–25–48, (044) 525–61–03. E-mail: siaz@pochta.ru, www.nbuv.gov.ua/siaz.html. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz@pochta.ru**

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

**№ 63
(23 серпня 2012 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРИ УВАГИ	3
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС	5
АКТУАЛЬНА ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ	22
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА	23
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	27
ПОЛІТИКА	31
ЕКОНОМІКА	35
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ	38
СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ	38

КИЇВ 2012

Шановні колеги!

**Щиро вітаємо Вас з 21-ю
річницею Незалежності України!**

**Бажаємо Вам нових звершень і досягнень,
здійснення професійних планів, добробуту
та стабільності!**

Колектив СІАЗ

У ЦЕНТРИ УВАГИ

Президент України В. Янукович привітав українців з нагоди Дня Державного прапора

«Від щирого серця вітаю вас із Днем Державного прапора України.

Саме під синьо-жовтим знаменом вершилася доля Українського народу. Із цим прапором ми впевнено прокладаємо свій шлях у майбутнє.

Синьо-жовтий стяг як державний атрибут утверджує образ сучасної демократичної України у світі. Він закарбований у свідомості українців як невід'ємна ознака незалежності.

Державний прапор України однаково гордо майорить і на площах наших міст, і на будинках громадян, надихаючи сучасників на працю і подвиги, спортивні звершення, наукові досягнення.

Яке піднесення відчували мільйони українців у момент підняття Державного прапора на честь перемог наших олімпійців!

Синьо-жовтий прапор згуртовує нас, робить сильнішими. Закликаю всіх берегти й шанувати національні святині, єднатися під Державним прапором України задля щасливого майбутнього.

Переконаний, попереду нас чекають нові успіхи та здобутки», – ідеться у зверненні до українського народу.

Також Президент України В. Янукович взяв участь у церемонії підняття Державного прапора України (*Українские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 23.08).

Робоча поїздка Президента України В. Януковича на Харківщину

22 серпня Президент України В. Янукович здійснив робочу поїздку на Харківщину. В аеропорту главу держави зустріли голова Харківської облдержадміністрації М. Добкін, голова обласної ради С. Чернов, Харківський міський голова Г. Кернес, прокурор Харківської області Г. Тюрін.

Під час робочої поїздки Президент України взяв участь у церемонії відкриття монумента Незалежності, який встановлено на площі Конституції, відвідав Центральний парк культури та відпочинку ім. Горького і провів у ХОДА нараду з господарським активом області.

Зокрема, відкриваючи монумент Незалежності, глава держави наголосив, що він символізує споконвічну мрію наших предків про свободу, багатовікову боротьбу за незалежність, а також прагнення й волю сучасних українців до нових перемог і звершень. В. Янукович подякував творцям пам'ятника, керівництву міста й усім причетним до відкриття монумента Незалежності в Харкові.

Виступаючи на засіданні господарського активу Харківської області, Президент України, зокрема, заявив, що не дасть підвищити тарифи на житлово-комунальні послуги після виборів. «Я б хотів звернутися до всіх керівників, які мають відношення до комунальної сфери, до житлово-комунальної, до економічної обґрунтованості комунальних тарифів. Я відразу вас попереджаю і хочу попросити, щоб ви не мріяли, що закінчатся вибори, і ви після виборів будете піднімати ціни. Шановні колеги, це неприпустимо. Ні в якому разі політична кон'юнктура, політичні сезони не повинні впливати на якість життя людей. Це наш принциповий підхід», – сказав В. Янукович.

Водночас глава держави зазначив, що підготовці до зими слід приділити особливу увагу, оскільки, за його словами, осінньо-зимовий період часу завжди оголює недоліки підготовки.

Як відомо, питання підвищення тарифів на газ для населення залишається однією з основних умов Міжнародного валютного фонду для поновлення кредитування України. У цьому зв'язку оглядачі відзначають, що нині влада України під різними приводами відтерміновує вирівнювання внутрішніх цін на газ з імпортними.

Крім того, відповідаючи на запитання представників ЗМІ щодо Закону «Про засади державної мовної політики», Президент України В. Янукович наголосив, що влада ніколи не ділитиме громадян України за мовою їх спілкування та регіоном проживання. «Я завжди був і буду прихильником того, щоб в державі були розуміння і злагода, незалежно від того, у якому регіоні живуть люди. Фінансування, ставлення до людей, соціальні програми для всіх будуть однакові», – заявив глава держави.

Президент вкотре зауважив, що Закон про мови в подальшому може вдосконалюватися. «Я не переконаний, що цей Закон є досконалим і буде працювати саме в такому вигляді», – сказав він. В. Янукович нагадав, що саме для аналізу та розробки пропозицій стосовно змін до Закону було створено Робочу групу при Кабінеті Міністрів, усі її напрацювання розгляне Верховна Рада.

Водночас Президент не погодився з тезою, що зазначений Закон послаблює позиції української мови. «Що стосується української мови, прийшов час, коли поряд із прийняттям цього Закону треба прийняти Програму розвитку української мови», – наголосив Президент. Цей документ, за його словами, також буде розроблений урядом. «Вона (програма) не матиме тимчасовий характер – вона буде постійною. І її буде затверджено на Кабінеті Міністрів», – резюмував глава держави. В. Янукович додав, що фінансування цієї програми передбачатиметься вже в Державному бюджеті на 2013 р.

Президент також привітав усіх з наступаючим Днем Незалежності України та Днем міста Харкова (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*. – 2012. – 22.08; *Украинские Национальные Новости (<http://www.unn.com.ua>)*. – 2012. – 22.08; *МинПром – інформація бизнес-класса (<http://minprom.ua>)*. – 2012. – 22.08).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

Т. Гранчак, канд. ист. наук, зав. отделом «СІАЗ»

В. Пальчук, канд. наук по соц. коммуникациям, мл. науч. сотр.

Механизм избрания Президента в контексте деятельности Конституционной Ассамблеи

В контексте реализации идеи по созданию в Украине Конституционной Ассамблеи (КА) отечественными обозревателями, политиками и экспертами высказываются разнообразные прогнозы относительно результатов деятельности этой структуры.

Еще в начале года, ссылаясь на источники в Администрации Президента, СМИ сообщали, что конечной целью работы Конституционной Ассамблеи будут изменения в Конституцию, в результате которых Украина превратится в парламентскую республику, где Президент будет избираться конституционным большинством Верховной Рады (300 и более голосов).

Напомним, что сегодня проведение выборов Президента в Украине регламентируется Конституцией Украины, Законами «О выборах Президента Украины» и «О Центральной избирательной комиссии», другими законами и подзаконными актами. В соответствии с Основным законом страны, выборы осуществляются на основе всеобщего, равного и прямого избирательного права путём тайного голосования. Избирателям гарантируется свободное волеизъявление. Право голоса на выборах имеют граждане Украины, достигшие на день проведения выборов 18 лет.

Президентом Украины может быть избранным гражданин Украины, который на день выборов достиг 35 лет, имеет право голоса, владеет государственным языком и проживает в Украине на протяжении 10 последних перед днём выборов лет.

Не может быть выдвинут кандидатом на пост Президента Украины гражданин, который имеет судимость за совершение умышленного преступления, если эта судимость не погашена и не снята в установленном законом порядке.

Право выдвигать кандидата на пост Президента принадлежит гражданам Украины, которые имеют право голоса. Оно реализуется ими через политические партии и их избирательные блоки, а также самовыдвижением в порядке, предусмотренном Законом «О выборах Президента Украины».

Закон «О выборах Президента Украины» определяет пять субъектов избирательного процесса:

- избиратели;
- избирательные комиссии;
- кандидаты на пост Президента Украины, зарегистрированные в порядке, установленном данным Законом;
- партии (блоки), которые выдвинули кандидатов на пост Президента Украины;

– уполномоченные представители, доверенные лица, официальные наблюдатели от партий (блоков) – субъекты избирательного процесса и от кандидатов на пост Президента Украины.

По мнению ряда экспертов, изменение существующего порядка с соответствующими поправками к Конституции Украины дадут возможность нынешнему главе государства быть избранным на второй срок будущим составом парламента. В частности, как считает политолог В. Фесенко, вполне вероятным будет продвижение идеи по созданию двухпалатного парламента и в связи с этим отмены всенародных выборов Президента и переноса голосования за главу Украинского государства в стены Верховной Рады.

Подобного мнения придерживается оппозиция, мотивирующая этим соображением отказ от участия в работе КА. Как заявлял ранее лидер «Фронта змін» А. Яценюк, объединенная оппозиция «отказалась участвовать в Конституционной Ассамблее имени Президента Януковича, поскольку ее единственная цель – обеспечить избрание Президента в 2015 г. в парламенте».

В течение полугода идея возможности избрания Президента в Верховной Раде в результате внесения соответствующих изменений в Конституцию Украины периодически рассматривалась СМИ в русле социально-экономических и политических тенденций последнего времени. В этом контексте показательны выводы издания «Накануне.RU», в соответствии с которыми «Виктор Янукович не способен в результате своей аховой и в языковом и в геополитическом смысле политики перед народом выполнять обязательства. Он не наберет того количества голосов, которые имеет сегодня. У него остается бесперспективный 2015 год, тем более что сейчас появился на политической арене Виктор Медведчук с явным подтекстом, что его будет поддерживать Владимир Путин как российский президент. В этих запутанных схемах Януковичу ничего не остается делать, как провести новую Конституцию Украины, по которой парламента будет избирать Президента, потому что народ его уже не изберет. После выборов в октябре админресурсом будет заломана и поставлена под ружье депутатская часть, которая придет вне Партии регионов. И только таким образом он сможет избраться в парламенте на второй срок», – прогнозирует издание.

В соответствии с информацией источника в Администрации Президента, вероятным может быть использование в качестве основы изменений в Конституцию страны опыта Молдовы, где президент избирается парламентом, но при этом он имеет широкие полномочия, вплоть до роспуска самого парламента.

Однако, как известно, молдовская система буксует – в стране в течение более двух лет (917 дней – и это мировой рекорд!) депутаты не могли избрать президента. Правящая коалиция контролировала 59 из 101 места в парламенте, а за главу государства должен проголосовать минимум 61 депутат. Из-за неизбрания президента Молдовы с 2009 г. были распущены парламента республики уже двух созывов. Лишь 23 марта 2012 г. был избран новый президент страны.

Одной из постсоветских стран, имеющих опыт избрания Президента парламентом, является Чехия. Так, на общем заседании обеих палат парламента были избраны президентами В. Гавел (1993–2003 гг.) и действующий глава государства В. Клаус (с 2003 г.). Но в 2008 г. такая избирательная система Президента страны также начала давать сбои. Чешский парламент в первом и втором турах повторных выборов не смог избрать главу государства. За В. Клауса в первом и втором турах проголосовал 141 законодатель (48 сенаторов и 93 депутата), что было бы достаточным для победы в третьем туре при условии участия 281 законодателя. Руку за Я. Швейнара подняло 136 законодателей (32 сенатора и 104 депутата). Только в третьем туре повторных выборов Верхняя и Нижняя палаты Чешской Республики избрали главу государства. Им вновь стал В. Клаус. За него и в третьем туре проголосовал 141 законодатель (93 депутата от Гражданской демократической партии, части христианских демократов и нескольких бывших членов фракции Чешской социал-демократической партии, а также 48 сенаторов). В то же время в чешском обществе усилились требования о необходимости предоставить избирателям право прямого выбора президента республики. Согласно последнему опросу населения на период проведения выборов президента 70 % граждан чувствуют себя ущемленными существующей конституционной практикой. Если бы нынешние президентские выборы были бы всеобщими, то В. Клаус мог бы рассчитывать на голоса 53 % избирателей, а его соперник – 47 %. В связи с этими обстоятельствами в декабре 2011 г. Нижняя и в феврале 2012 г. Верхняя палаты депутатов Чехии проголосовали за изменение порядка выборов президента и введение прямого голосования всеми гражданами страны. Новый президент Чехии будет избираться всеми гражданами страны в ходе всенародного голосования – соответствующий конституционный закон о введении прямых выборов главы государства подписал В. Клаус в феврале этого года.

Изменена процедура избрания президента с парламентской на всенародную в Турции. В 2007 г. в этой стране возник политический кризис в связи с неизбранием президента страны, после чего последовали досрочные парламентские выборы. Как известно, в предыдущей редакции Конституции Турции четко были прописаны и правовые механизмы оказания «помощи» парламенту в ситуации, когда он не в состоянии избрать президента государства, – это досрочные выборы парламента. Ситуация заключалась в следующем: по результатам первого тура выборов претендент на пост президента А. Гюль не смог набрать необходимого для победы количества голосов. В частности, для победы в первом, а также во втором туре выборов кандидату на пост главы государства необходимо набрать в 550-местном парламенте 367 голосов, чего требует Основной закон страны. Однако в состоявшемся 27 апреля 2007 г. голосовании принял участие лишь 361 депутат, что позволило оппозиционным силам, бойкотировавшим выборы, назвать их противоречащими Конституции из-за отсутствия кворума. Спустя четыре дня Конституционный суд Турции признал

результаты первого тура голосования по кандидатуре А. Гюля недействительными из-за отсутствия кворума. Генеральная ассамблея турецкого парламента приняла решение провести 6 мая повторное голосование первого тура президентских выборов. Решению законодательного органа страны предшествовали массовые акции протеста, вызванные итогами первого тура голосования, а также вердикт Конституционного суда, которым результаты выборов были признаны нелегитимными.

В связи с дестабилизацией политической ситуации в стране парламент Турции в мае 2007 г. принял конституционные поправки, предусматривающие прямые выборы президента. В соответствии с изменениями в Конституцию страны, президент Турции избирается на пять лет с возможностью переизбрания еще на один срок, проведение президентских выборов возможно в два тура, сокращен срок полномочий законодательного собрания с пяти лет до четырех, а также изменен действующий кворум в парламенте. Вице-премьер-министр Турции Б. Боздаг обнародовал дату президентских выборов в Турции. За главу государства граждане Турции будут голосовать в августе 2014 г. Это будут первые всенародные выборы президента Турции.

В европейских странах с устоявшейся парламентской формой правления также существуют свои сложности. В Греции с 1975 г. глава государства избирается парламентом на пятилетний срок и не более двух сроков подряд. Когда заканчивается срок президентских полномочий, парламент голосует за избрание нового президента. В первых двух голосованиях кандидатура должна набрать 2/3 голосов (от 200 голосов). В третьем и последнем голосовании кандидатура должна набрать от 3/5 (от 180 голосов) большинства. Если в процессе третьего голосования парламент не смог избрать президента, законодательный орган распускается. Новые парламентские выборы назначает бывший президент в течение следующих 30 дней. Новоизбранный парламент повторяет процедуру выборов президента, однако в первом голосовании кандидатура должна набрать от 3/5 большинства во втором голосовании – абсолютное большинство (от 151 голоса), а во время третьего голосования достаточно простого большинства голосов. Система спланирована таким образом, чтобы способствовать достижению консенсуса среди кандидатов в президенты от основных политических партий. Как известно, в 2010 г. парламент Греции переизбрал действующего президента страны К. Папульяса на второй пятилетний срок. Переизбрание президента поддержали 266 из 300 депутатов парламента, двое не голосовали, остальные воздержались. За кандидатуру К. Папульяса проголосовали в полном составе депутаты правящей левоцентристской партии ПАСОК, оппозиция в лице правоцентристской партии «Новая Демократия» и фракция националистического Народного православного призыва. В Греции президент наделен рядом властных полномочий, однако непосредственное руководство страной осуществляет премьер-министр.

Стабильно выглядит процедура избрания президента в парламенте тех стран, где президент имеет исключительно представительские функции. В Израиле президент страны – фактически формальный глава государства, его обязанности как главы государства заключаются в представительских и церемониальных деяниях. Согласно закону, который был принят в 2000 г., Кнессет избирает президента на семь лет, то есть на одну каденцию. Глава страны и самая влиятельная политическая фигура в Израиле – это премьер-министр Израиля. Выдвигает кандидатуру на пост премьера Израиля президент на рассмотрение Кнессета. При этом выбранный кандидат должен представить избирательному органу Израиля свою версию состава кабинета. Если Кнессетом объявляется вотум доверия, то кандидат в премьеры назначается на пост главы правительства.

В Украине ситуация кардинально отличается. Президент Украины обладает значительными полномочиями, что обуславливает повышенную напряженность в борьбе за этот пост различных политических и экономических сил. Как отмечали СМИ, Национальный институт стратегических исследований при Президенте Украины в своей аналитической записке, датированной декабрем 2011 г., указывал, что существующий объем полномочий Президента является слишком большим, поэтому с целью сбалансирования системы целесообразно ввести норму, согласно которой правом отправлять в отставку правительство будет обладать исключительно парламент. Напомним, в декабре 2004 г. Верховная Рада в пакете с другими решениями приняла изменения в Конституцию, которые превратили Украину в парламентско-президентскую республику. В сентябре 2010 г. решением Конституционного Суда изменения в Конституцию, принятые в 2004 г., были признаны не соответствующими Основному закону ввиду нарушения процедурных норм их принятия. С этого момента в Украине действует Конституция образца 1996 г.

Поэтому в случае избрания Президента Украины в парламенте можно с большой долей вероятности прогнозировать возникновение напряженной ситуации в связи с распределением сфер влияний. Как показывает опыт украинского парламентаризма, достичь консенсуса различным политическим силам бывает крайне сложно. При этом следует учитывать возможные противоречия не только между правящей партией и оппозицией, но и в самом провластном большинстве. Украинские политические традиции не дают оснований утверждать, что ситуация, когда ведущие парламентские игроки решат для себя более выгодным не избирать Президента, а допустить исполнение его обязанностей Премьер-министром либо спикером, невозможна. В реалиях низкой правовой культуры и несовершенной законодательной базы для украинских политиков использование пробелов законодательства в собственных интересах вошло в привычку. Достаточно вспомнить пример В. Ющенко с невнесением для рассмотрения парламентом кандидатуры Премьера, предложенной парламентской коалицией.

В то же время сторонники парламентской системы правления утверждают, что с точки зрения развития демократии Украина бы только

выиграла, если бы Президента выбирали в парламенте. В частности, член Конституционной Ассамблеи, судья Конституционного Суда Украины в отставке П. Мартыненко отмечает: «Относительно разговоров о том, что Ассамблея создана лишь для того, чтобы Президента избирали в парламенте, то я лично считаю, что это было бы идеально. Не думаю, что В. Янукович этого хочет, но это было бы идеально для Украины». По его словам, это означало бы переход Украины к парламентской системе правления. «В большинстве Европы, во всех странах практически, это доминирующая форма правления. Пусть люди выбирают партии, парламент, партии большинства в парламенте формируют правительство. А Президент избирается парламентом и имеет исключительно представительские функции, символические, такие как Президент Италии или Президент Германии», – объяснил свою позицию П. Мартыненко. Вместе с тем он считает, что Украина до этого не дойдет. «Это очень революционные идеи. Украина любит больше авторитаризм. Это пахнет совсем другим. Здесь Украина вряд ли пойдет таким путем», – подытожил эксперт.

С ним согласен директор Института политического анализа и международных исследований С. Толстов. Эксперт сомневается, что наработки Конституционной Ассамблеи будут касаться изменения статуса Президента. По его словам, вряд ли Ассамблея пойдет на то, чтобы расширить полномочия главы государства. «Не думаю также, что в новом варианте (Основного закона) речь пойдет об избрании гаранта в Верховной Раде», – добавил он.

Данные высказывания подтверждают заявления главы Конституционной Ассамблеи Л. Кравчука, который не является сторонником избрания Президента в стенах ВРУ. Он утверждает, что не слышал от Президента В. Януковича предложений, чтобы выборы следующего главы государства проводились в парламенте. Об этом Л. Кравчук заявил во время круглого стола относительно внесения изменений в Конституцию. По его словам, в рамках работы Ассамблеи он общается периодически с В. Януковичем, который никогда даже на это не намекал. «Я не слышал никакого мнения Президента, чтобы он хотел, чтоб его избирал в 2015 г. не народ», – подчеркнул Л. Кравчук.

Более того, глава Конституционной Ассамблеи исключает изменение порядка избрания главы государства в результате внесения изменений в Конституцию. «Во время организации Конституционной Ассамблеи ни у кого не возникало вопросов об изменении порядка формирования власти и избрания Президента. Я не допускаю избрания Президента в парламенте. Изменение этой нормы было бы большой политической ошибкой и менять этот исторически сложившийся процесс никакой необходимости нет», – заявил Л. Кравчук. При этом он добавил, что большинство членов КА солидарны с такой позицией. «Большинство членов Конституционной Ассамблеи, по крайней мере научно-экспертная группа – 18 человек, занимают четкую и ясную позицию: Президент Украины должен избираться всенародно», – сообщил он. Л. Кравчук лично считает, что «это

единственный способ легитимности Президента и единственный способ участия всего украинского народа в избрании главы государства».

Что касается самого Президента Украины В. Януковича, то, в соответствии с его высказываниями, он также остается сторонником всенародного избрания главы государства. «Я считаю, что избрание Президента всенародное должны быть», – заявил он украинским журналистам в Давосе (Швейцария), опровергая информацию о том, что в Администрации Президента якобы заинтересованы в избрании главы государства в парламенте. «Я об этом сказал в 2009 г. в июне, впервые 7 июня 2009 г., и моя точка зрения не изменилась», – добавил В. Янукович. При этом глава государства еще раз подчеркнул, что над изменениями в Конституцию будет работать Конституционная Ассамблея.

Что касается сроков, то новая Конституция, вероятнее всего, сохранит существующую норму: одного и того же Президента граждане Украины смогут избирать только на два срока. «Избирать Президента будем только на два срока», – заявила М. Ставнийчук, советник Президента Украины. По ее словам, в новой Конституции останется прежнее ограничение относительно избрания Президента не больше чем на два срока. «Я думаю, что эта демократическая норма Конституции Украины так и останется. ... Потому что на самом деле в этой норме заложен действительно европейский подход европейского конституционализма, когда возможность людям избираться на самую ответственную государственную должность ограничена определенным периодом времени», – добавила М. Ставнийчук.

Со своей стороны оппозиция предлагает рассмотреть возможность всенародного избрания Президента электронным голосованием. На сайте Верховной Рады Украины был опубликован проект концепции о внедрении электронной системы голосования на выборах, зарегистрированный народным депутатом О. Тищенко (фракция «БЮТ – Батьківщина»). Согласно документу, такая возможность должна быть доступна с 2015 г. – в год проведения очередных президентских выборов. В 2013 г. Кабинету Министров предлагается профинансировать проведение всех необходимых работ. Проект концепции предлагает сохранить возможность «традиционного» голосования с помощью бюллетеней для граждан, которые «не хотят пользоваться новыми технологиями и отдают предпочтение существующим». Остальным избирателям должно быть предоставлено право отдать свой голос с помощью мобильного телефона, по электронной почте, а также посредством специальных терминалов, которым нужно будет обеспечить все участковые избирательные комиссии. Автор документа отмечает, что возможность электронного голосования уже внедрена в США, в ряде стран ЕС, а также на постсоветском пространстве (в частности, в Казахстане).

Впрочем, сам О. Тищенко не слишком оптимистичен в оценке перспективы принятия постановления. Он отметил, что Партия регионов не принимала участия в разработке документа, а это значительно снижает

шансы положительного голосования. Препятствием для внедрения системы может стать также ее дороговизна.

Таким образом, учитывая позиции отечественных экспертов и политиков, а также мировой опыт государственного строительства, идеи кардинального изменения процедуры избрания Президента – перенесение выборов главы государства в парламент либо введение электронного голосования – выглядят достаточно сомнительно. В украинской политике со слабо развитой правовой культурой и отсутствием достаточного опыта решения различных проблем в правовом поле Президент призван выполнять роль арбитра в столкновениях политических интересов, что сложно будет выполнить с урезанными до представительской функции полномочиями, как это предполагается в соответствии с парламентской моделью. Поэтому на сегодня нет оснований для прогнозов относительно сужения полномочий Президента. При нынешнем же объеме прав и возможностей главы государства его избрание в парламенте может стать поводом для кулуарной борьбы политических партий и отдельных политиков с последующим блокированием избирательного процесса (*Матеріал підготовлено за інформацією источников: сайт Міністерства юстиції України (<http://www.minjust.gov.ua/0/2974>); RUpor.info (<http://rupor.info/news-politika/2012/05/21/janukovich-hochet-izmenit-konstituciju-chtob-ego-i/>); Накануне RU (<http://www.nakanune.ru/service/print.php?articles=6703>); ТСН.ua (<http://ru.tsn.ua/ukrayina/moldavskie-deputaty-izbirayut-prezidenta-v-okruzhenii-policii-i-stulev.html>); *Комментарии* (<http://politics.comments.ua/2012/01/25/317458/ukrainskiy-narod-bolshe.html>); GolosUA.com (http://ru.golosua.com/main/article/politika/20120626_ekspert-somnevaetsya-cto-konstitutsionnaya-assambleya-predlojit-izbirat-prezidenta-v-parlamente); *Полемика* (<http://polemika.com.ua/news-91654.html>); *Наш век* (<http://wek.com.ua/article/67326/>); *Ревизор* (http://revizor.ua/news/constitution/2012060627_constitution); *Украинская правда* (<http://www.pravda.com.ua/rus/news/2012/01/26/6935040>); *Сегодня* (<http://www.segodnya.ua/news/193386.html>); *Правда.Ру* (<http://www.pravda.ru/news/world/10-02-2008/255261-mir-0/>).*

Т. Горенко, канд. екон. наук, старш. наук. співроб.

Медичне страхування в Україні: актуальність питання та готовність населення

Актуальність медичного страхування в Україні як додаткового джерела фінансування медичних закладів є безсумнівною. Необхідність його впровадження активно підкреслювалася в численних нормативно-правових документах як Президента України, так і уряду, зокрема в Законі України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (1993), Посланні

Президента «Україна: поступ у ХХІ століття. Стратегія економічної та соціальної політики на 2000–2004 рр.», Програмі інтеграції України до Європейського Союзу (2000), Концепції розвитку охорони здоров'я населення України (2000), Законі України «Про засади зовнішньої та внутрішньої політики» (2010), Основних напрямках бюджетної політики на 2012 р.

Однак остаточно питання впровадження медичного страхування, принаймні працюючого населення, не можна вважати вирішеним.

За словами президента Ліги страхових організацій України Н. Гудими, діюча система медичного забезпечення в Україні перебуває в складному організаційно-структурному та фінансовому стані, що характеризується низькою часткою видатків на охорону здоров'я відповідно до ВВП, нерівномірним розподілом ресурсів у системі, високою чисельністю звернень за медичними послугами, низьким рівнем розвитку надання первинної медичної допомоги, відсутністю ефективної інфраструктури та системи управління.

Вітчизняна система охорони здоров'я фінансується переважно за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, які розподіляються централізовано відповідно до наявних потужностей закладів охорони здоров'я (ЗОЗ) без об'єктивної прив'язки до обсягу та якості надаваних медичних послуг. У діючій системі охорони здоров'я пацієнт розглядається як фактор витрат та стаття видатків. Коштів, як правило, недостатньо для надання якісних медичних послуг, які б задовольняли потреби громадян. Наявні ж кошти використовуються неефективно. І навіть збільшення в 6,8 раза бюджетного фінансування медичної галузі за період 2000–2011 рр. не супроводжувалося суттєвими якісними змінами медичного забезпечення населення. У зв'язку з цим пацієнти ЗОЗ за рахунок власних коштів у не передбачений законами України спосіб вимушені брати участь у фінансуванні медичної допомоги. Обсяг такого дофінансування становить майже половину від фактичного фінансування галузі

Постає питання: наскільки ефективною є інтеграція стандартів ВООЗ в Україні?

Необхідно визнати – дотримання стандартів Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) забезпечується неповною мірою, оскільки на сьогодні більша частина медичного обслуговування здійснюється не на первинному рівні, а на рівні лікарень.

За визначенням ВООЗ, у будь-якій системі охорони здоров'я існують три проблеми:

перша – потрібне загальне охоплення населення медичними послугами;

друга – неможливо одночасно максимально забезпечити всіма необхідними медичними послугами все населення;

третья – неможливо вирівняти якісну та фінансову сторони медичної послуги для всіх верств населення.

Медико-демографічна ситуація в Україні характеризується високою смертністю та скороченням очікуваної тривалості життя. Так, показник смертності становить 15,2 % на 1 тис. населення (у країнах ЄС – 6,7 %), а тривалість життя – 68 років (у країнах ЄС – 74).

Основними причинами смертності громадян України є хвороби, імовірність та інтенсивність яких значно залежать від медичного забезпечення населення: на першому місці – хвороби системи кровообігу (68 %); на другому – злоякісні новоутворення (11,8 %); третє місце посідають захворювання органів дихання та травлення (6,6 %).

Зменшення чисельності населення України, погіршення стану здоров'я осіб працездатного віку та питомої ваги цієї категорії громадян може призвести до значного фіскального тиску на систему охорони здоров'я в довгостроковій перспективі. До того ж останнім часом спостерігається тенденція до високого рівня захворюваності серед дорослих чоловіків (меншою мірою серед жінок). Це спричиняє занепокоєння станом здоров'я цієї групи населення в майбутньому, коли вона досягне старшого віку і потребуватиме більших видатків на медичний догляд.

Саме тому реформування системи охорони здоров'я є одним з найактуальніших завдань сьогодення. Адже здоров'я громадян є найвищою суспільною та індивідуальною цінністю.

Опитування мешканців малих міст півдня України: Білгород-Дністровська, Ізмаїла, Теплодара, Южного Одеської області та Вознесенська і Первомайська Миколаївської в рамках українсько-норвезького проекту «Місцеве самоврядування в Україні: підвищення кваліфікації та прикладні дослідження» виявило основні проблеми щодо надання медичних послуг у малих містах України. Отримані результати дають змогу зробити деякі узагальнені висновки щодо проблем галузі охорони здоров'я на рівні країни в цілому. Насамперед ідеться про значну частку витрат бюджетних коштів на заробітню платню та комунальні послуги. Так, у всіх містах, де проводилося дослідження, заробітна плата з нарахуваннями становить більше 74 % загального обсягу коштів, спрямованих на охорону здоров'я, а видатки на медикаменти – 1,4–18,2 % (рис. 1).

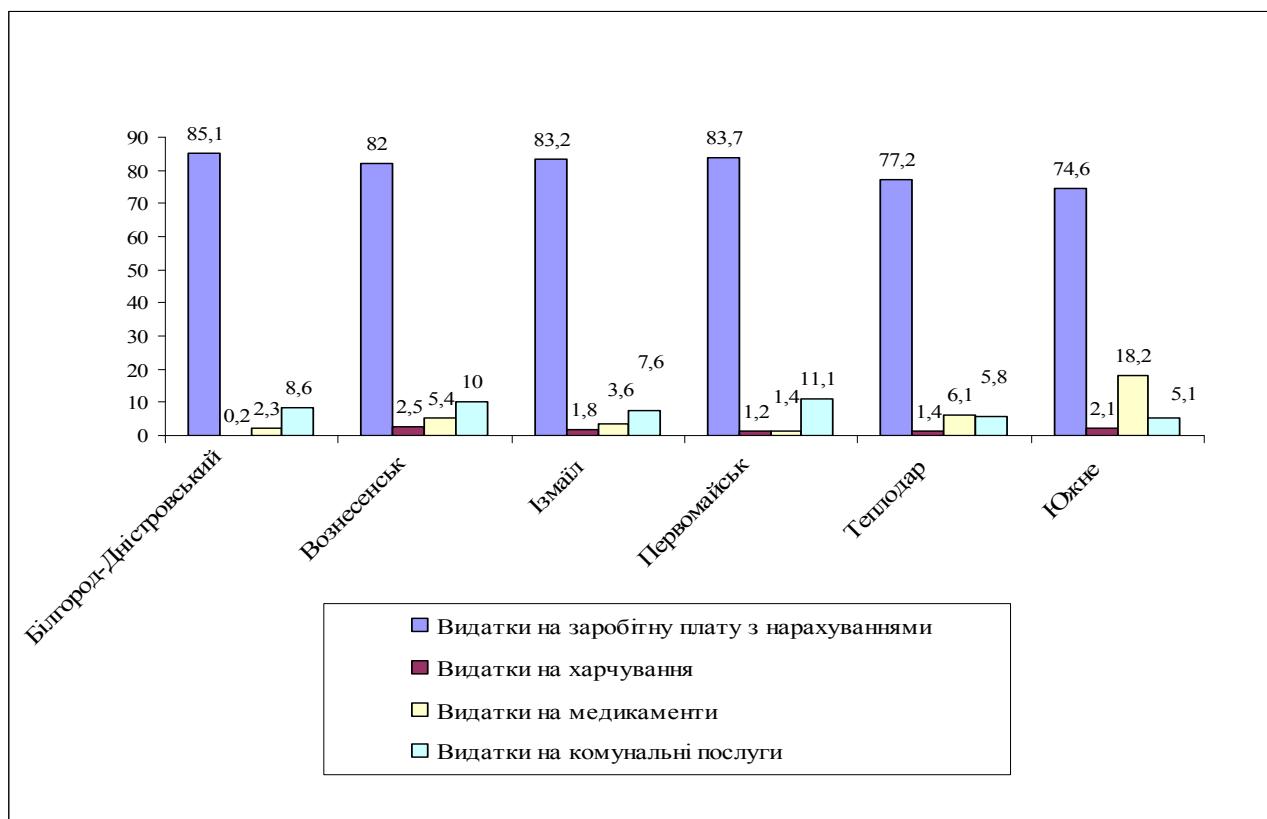

Рис. 1. Структура фінансування галузі охорони здоров'я з місцевого бюджету, %

Низький рівень фінансування сфери охорони здоров'я поєднується з його неефективністю, що спричинене низкою чинників, серед яких:

- недосконалість механізмів збору, розподілу ресурсів та оплати постачальників послуг;
- значна децентралізація та фрагментація фінансових потоків;
- використання ресурсних показників при розподілі фінансів, неврахування потреб населення в медичній допомозі;
- кошторисне фінансування галузі;
- обмеження гнучкості у використанні фінансових коштів;
- планування за поточними видатками, адміністративними потребами з використанням норм та нормативів;
- низький рівень оплати роботи медичних працівників;
- відсутність стимулів до підвищення якості та ефективності послуг.

Реформування системи охорони здоров'я має охопити питання надання послуг, формування ресурсів, фінансування та управління галузі охорони здоров'я.

Розвиток обов'язкового державного медичного страхування в Україні сприятиме реформуванню системи фінансування щодо накопичення доходу з метою: упровадження додаткових платежів, створення спеціальних фондів, впровадження механізмів з регулювання ризиків та компенсацій фондам. Сьогодні існує потреба формування національної системи єдиних економічно

обґрунтованих тарифів на медичні послуги, підвищення частки державного обов'язкового медичного страхування.

У сучасних умовах фінансування медичні заклади не мають достатнього бюджетного фінансування на оновлення технічного обладнання, забезпечення хворих медикаментами. Це спричиняє у відвідувачів негативне ставлення до якості медичних послуг, основними причинами (респонденти могли обирати декілька варіантів відповіді) якого є: тривалий час очікування на отримання послуг, неякісне технічне обладнання, незадовільний рівень доступності послуг (рис. 2).

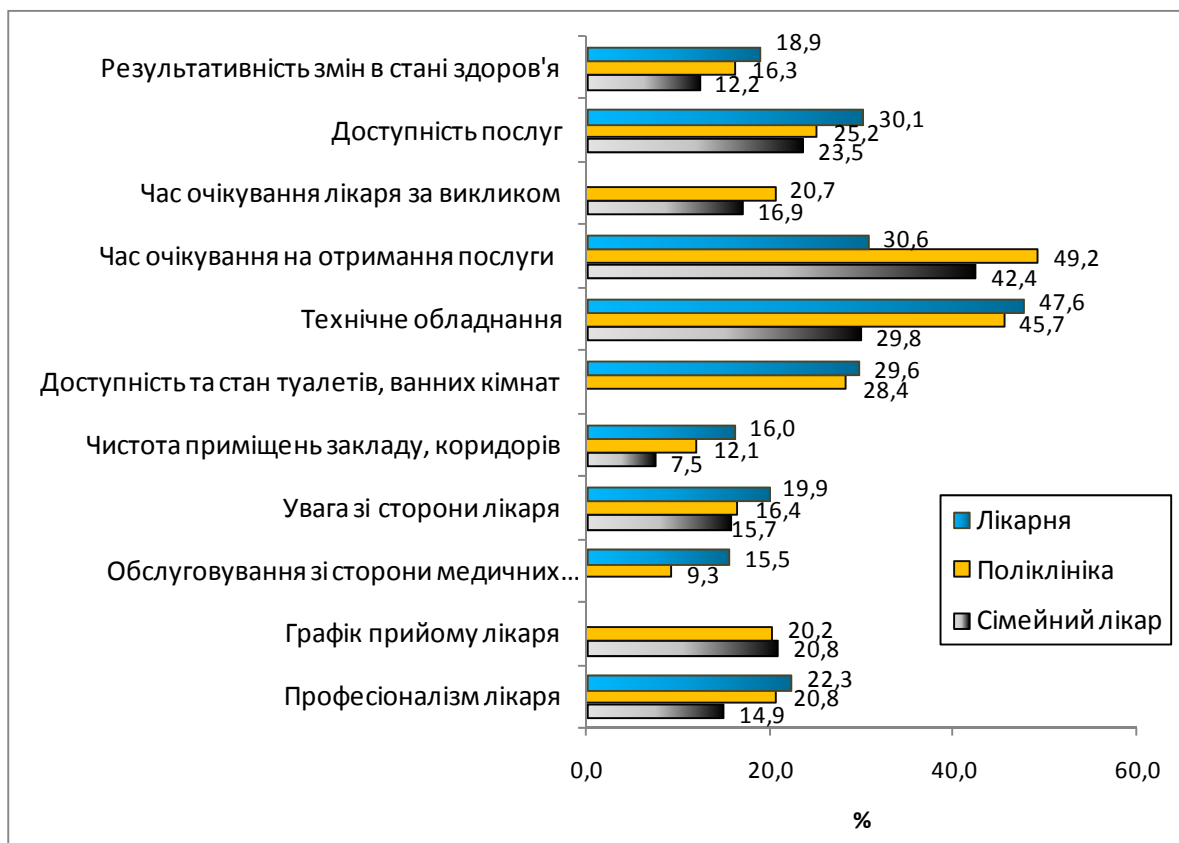

Рис. 2. Основні причини незадоволення якістю послуг серед населення

У рамках Програми економічних реформ «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» Президента України передбачено перехід на страхову модель охорони здоров'я – систему соціального медичного страхування. Ліга страхових організацій України розробила Концепцію загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування, яка пройшла обговорення в широкому колі громадськості, представників міністерств та відомств, закладів охорони здоров'я, науки та освіти.

Крім того, ЛСОУ активно вивчає досвід функціонування систем охорони здоров'я європейських країн, аналізує переваги та недоліки представлених моделей, а також місце страхових компаній різних форм власності в процесі надання медичної допомоги населенню. Ліга страхових

організацій України впевнена, що сьогодні як ніколи раніше є нагальна необхідність у запровадженні багатоканального фінансування медицини та в підвищенні ефективності використання ресурсів за рахунок упровадження ринкової концепції ОМС з обов'язковим використанням досвіду й інвестиційного потенціалу вітчизняної страхової індустрії.

Перший рівень такого фінансування має становити безплатна медична допомога, гарантована Конституцією України, що фінансується за рахунок державного та місцевих бюджетів. Бюджетне фінансування охоплюватиме такі види медичної допомоги та ЗОЗ: екстерну та невідкладну медичну допомогу, медичну допомогу, яка не ввійшла в програму ОМС, спеціалізовані заклади протитуберкульозного профілю, психіатричні лікарні та диспансери, центри лікування ВІЛ-СНІДу, бюро судмедекспертизи, будинки дитини, госпіталі для інвалідів ВОВ та прирівняних до них категорій населення, заклади охорони здоров'я, що на сьогодні фінансуються з державного бюджету України тощо.

Другий рівень – обов'язкове медичне страхування в рамках страхової програми ОМС, затвердженої урядом.

Третій рівень уже існує та швидко розвивається – це добровільне медичне страхування (ДМС), який передбачає надання медичних послуг підвищеної якості, наприклад: надання страхувальникові (застрахованому) права вибору лікарів-спеціалістів, а також закладів для отримання необхідної допомоги; поліпшене утримання в стаціонарі, лікувально-відновлювальному закладі; збільшений за строками післялікарняний патронаж та догляд удома тощо. Уже сьогодні ДМС напрацювало технологічні процеси, що можуть та повинні стати невід'ємною частиною ОМС. Адже страховики – члени ЛСОУ реалізують такі значущі соціальні проекти, як добровільне медичне страхування працівників та пенсіонерів транспортної галузі (понад 700 тис. застрахованих), медичне страхування працівників таких великих підприємств, як Маріупольський металургійний комбінат ім. Ілліча тощо.

Розглядаючи дані про основні причини звернення пацієнтів до медичних закладів, дослідники українсько-норвезького проекту зазначають, що громадяни нехтують превентивними заходами та звертаються за медичною допомогою в критичних випадках – гостре захворювання та невідкладна допомога (рис. 3). Така поведінка пояснюється ставленням пацієнта до свого здоров'я. Ігнорують питання здоров'я 20 % громадян, звертають увагу на здоров'я 35 %, турбуються про здоров'я 30 %, інвестують у здоров'я – 15 %. Сьогодні існує нагальна потреба стимулювання проведення профілактичних заходів.

Отже, спостерігається замкнене коло. Незадовільний рівень обслуговування в медичних закладах призводить до того, що підставами до звернень є, як правило, випадки, коли зволікати вже неможливо. Лікування обходиться пацієнтам дуже дорого, але вони самі роблять усе для цього, невчасно звертаючись до лікаря.

Іншим, на погляд дослідників, вагомим чинником незадоволення населення рівнем медичних послуг є низька поінформованість. Відтак,

недостатня поінформованість громадян щодо можливостей страхової медицини (та юридичної бази) змушує громадян України сьогодні платити кошти за медичні послуги навіть у державних та комунальних установах. Це означає, що розвиток системи медичного страхування в Україні потребує запровадження програм інформування населення щодо отримання таких послуг.

Іншим «поштовхом» до впровадження обов'язкового державного медичного страхування, за даними експертів, є фактична відсутність безкоштовного медичного обслуговування.

Попри те, що найвищий закон України – Конституція – гарантує громадянам отримання безкоштовної медичної допомоги, на практиці виявляється, що часто ця гарантія має декларативний характер. Так, загалом 73,0 % опитаних мали додаткові витрати в лікарнях, поліклініках і на прийомі в сімейного лікаря. Найвищим цей показник виявився у м. Теплодар та м. Ізмаїл – 92,2 % і 83,3 % відповідно (рис. 5). Не дивно, що саме в цих містах більшість респондентів готові самостійно й офіційно платити за більш якісні медичні послуги (у м. Теплодар – 60,0 %, у м. Ізмаїл – 59,6 %).

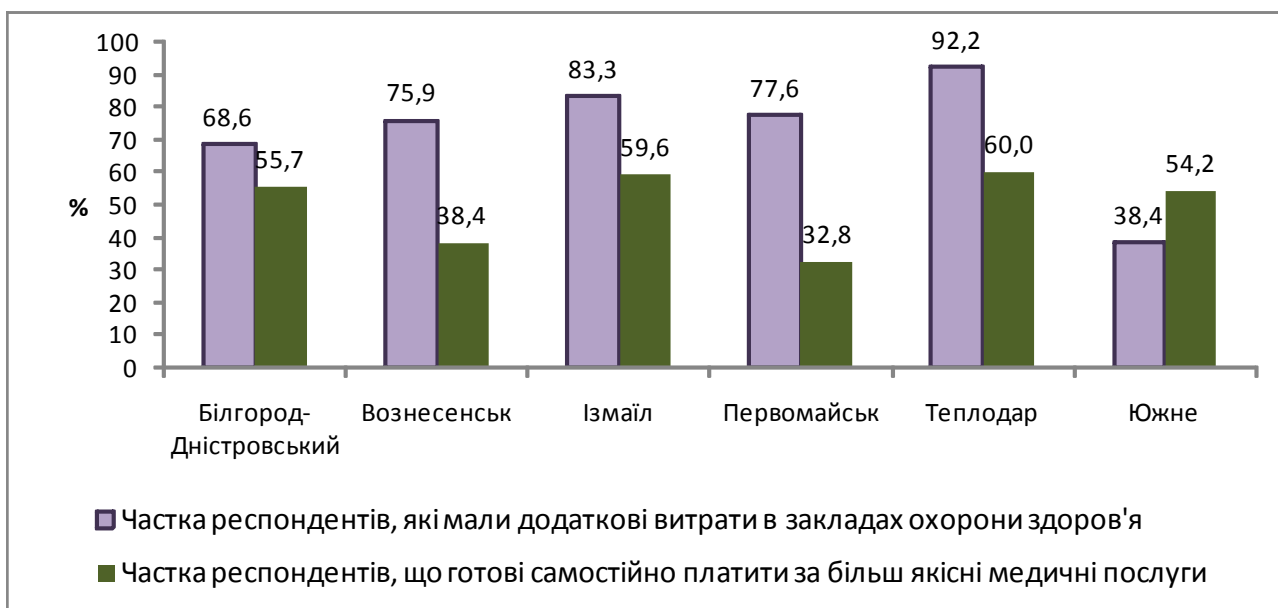

Рис. 3. Частка респондентів, які мали додаткові витрати в закладах охорони здоров'я і які готові платити за більш якісні медичні послуги

Більшість особистих фінансових затрат громадян у закладах охорони здоров'я України сьогодні перебувають у площині тіньової економіки, є неофіційними, а отже, не супроводжуються гарантіями якості наданих послуг та належної відповідальності за порушення прав пацієнтів. Перевага страхової медицини полягає в її прогнозованості: кожен громадянин вкладає невеликі суми коштів у медичну страховку для того, щоб бути впевненим, що під час хвороби всі або переважна більшість медичних витрат будуть оплачені. Медичне страхування дає можливість контролювати свій бюджет, тому що завдяки йому більше, ніж вартість страховки, на медицину за рік не витратиш.

Результати опитування жителів міст Одеської та Миколаївської областей показали, що більшість населення усвідомлює об'єктивну необхідність введення страхової медицини і підтримує цей захід реформування системи охорони здоров'я (64,1 % усіх опитаних). Простежується й певна залежність між рівнем доходів населення, а отже – його платоспроможністю та рівнем готовності до запровадження страхової медицини. Так, у Южному спостерігається найвищий рівень середньомісячного доходу респондентів (4100 грн), і частка осіб, які під час опитування дали ствердну відповідь на запитання про підтримку страхової медицини, – теж найвища (70,0 %).

Показовим є приклад м. Вознесенськ, де страхова медицина теж знайшла значну підтримку в населення (67,6 %), а середньомісячний дохід сімей респондентів не надто великий – 2300 грн. Така ситуація пояснюється тим, що у м. Вознесенськ ще в 1997 р. здійснили спробу запровадження підготовчого етапу до обов'язкового медичного страхування, а саме: організували фонд – «Лікарняну касу», у який кожен житель міста сплачує щорічний фіксований внесок. Кожен внесок є іменним, тобто може бути використаним на лікування лише конкретної людини, або ж переданим на лікування іншої людини (наприклад, члена родини) за наявності відповідної письмової заяви. Діяльність «Лікарняної каси» спрямована насамперед на залучення коштів населення для забезпечення медикаментозного, діагностичного обслуговування хворих в умовах стаціонару та на покращення надання послуг станцією «Швидкої медичної допомоги». У результаті стало можливим лікувати пацієнтів у республіканських та обласних медичних закладах, надавати консультації та проводити діагностику в амбулаторних умовах, надавати стоматологічні послуги (лікування та протезування зубів). Додаткове фінансування допомагає придбанням медикаментів та медичного обладнання. На сьогодні членами лікарняної каси є 19 206 пацієнтів, з них 12 030 – працюючі, 6454 – пенсіонери, 728 – медичні працівники, 2722 – інші категорії громадян.

Створені в містах України так звані «Лікарняні каси» частково вирішують проблему нестачі фінансування закладів охорони здоров'я, але не мають економічного підґрунтя діяльності та не захищають належним чином юридичні права як медиків так і їхніх пацієнтів. На противагу цьому, страхова медицина забезпечує громадянам (застрахованим особам) при виникненні страхового випадку оплату вартості медичної допомоги (медичних послуг) за рахунок коштів страхових резервів, а також фінансування профілактичних заходів.

Зауважимо, що в нашій державі існує нормативно-правове забезпечення впровадження обов'язкового медичного страхування як стратегічного напрямку реформування системи охорони здоров'я (табл. 1).

Можливі стратегії впровадження обов'язкового медичного страхування в Україні та законодавче підґрунття

Стратегія впровадження ОМС в Україні	Законодавче забезпечення
Стратегія державного обов'язкового медичного страхування (ДОМС)	Ст. 49 Конституції України: кожен має право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Охорона здоров'я забезпечується державним фінансуванням відповідних соціально-економічних, медико-санітарних і оздоровчо-профілактичних програм. Держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», ст. 18: держава забезпечує створення й функціонування системи медичного страхування населення. Страхування громадян здійснюється за рахунок Державного бюджету України, коштів підприємств, установ і організацій та власних внесків громадян.
Стратегія загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування (ЗОДСМС)	Закон України «Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування», ст. 4: до видів загальнообов'язкового державного соціального страхування відноситься медичне страхування.
Стратегія комерційного обов'язкового медичного страхування (КОМС)	У ст. 7 Закону України «Про страхування» зазначено, що в Україні здійснюється такий вид обов'язкового страхування, як медичне страхування.
Змішана стратегія (ДОМС та КОМС)	

Реально оцінюючи ситуацію, зазначимо, що запровадження страхової медицини може спіткати багато перешкод, а саме:

- відсутність економічного обґрунтування наповнення пакета обов'язкових медичних послуг;
- значне фінансове навантаження на фактичних платників страхових внесків (навіть за умови, якщо частина страхувальників – державні структури);
- збільшення корупції внаслідок непрозорих схем взаємодії між суб'єктами системи;
- збільшення витрат на утримання адміністративного апарату за рахунок створення нових адміністративних структур у медичній галузі;

- відсутність інституту відповідальності учасників процесу охорони здоров'я та медичного страхування;
- фактичне створення ще одного державного цільового фонду для фінансування медицини, замість ефективного менеджменту медичної галузі з метою оптимізації витрат.

Складність процесу переходу на страхову медицину визнають і представники державної влади. Так, перший заступник глави Адміністрації Президента України І. Акімова на III Міжнародній конференції «Хто допоможе медицині одужати: пошук рецептів» 4 листопада 2011 р. наголосила: «Страхова медицина – річ абсолютно необхідна, але потрібна “домашня робота”, якою ми зараз займаємося. У діряве відро хоч би скільки грошей лий, все одно вони витікатимуть. До того моменту, доки не буде реструктуризована мережа, доки правильно не розведені первинна медицина, вторинна, третинна, вводити страхову медицину в Україні небезпечно, тому що можна дискредитувати саму цю дуже добру ідею».

Отже, ефективне функціонування страхової медицини в Україні не можливе без вирішення таких завдань:

1. Створення умов для максимально можливого саморегулювання медичної галузі шляхом застосування ринкових механізмів; забезпечення конкурентного середовища на ринку медичних послуг у разі прийняття законодавчих актів з питань обов'язкового соціального медичного страхування.

2. Чітке визначення рівнів медичної допомоги, які формуватимуть обов'язковий мінімум послуг медичного страхування; структурування населення на групи, лікування яких фінансуватиметься з різних джерел створення фондів медичного страхування.

3. Посилення зацікавленості роботодавців у турботі про збереження здоров'я своїх працівників шляхом встановлення економічних стимулів щодо коштів, які направлятимуться підприємствами на медичне страхування (наприклад, як уже існуюча практика в Україні віднесення на валові затрати коштів, які підприємство сплачує як добровільне страхування своїх працівників).

4. Підвищення надійності страхових організацій, що працюватимуть у системі медичного страхування, шляхом встановлення вимог до їхнього ліцензування відповідно до чітко визначених критеріїв.

5. Забезпечення державного контролю за використанням єдиних стандартів усіма медичними установами, що працюють у системі медичного страхування, незалежно від їхньої відомчої підпорядкованості та організаційно-правової форми; створення уніфікованої оптимальної системи класифікації та ціноутворення на медичні послуги.

6. Крім того, ЛСОУ вважає, що основним фактором стимулювання розвитку ринку обов'язкового медичного страхування має стати надання податкових пільг, а саме: віднесення страхових платежів з медичного страхування на валові витрати роботодавців, а також надання податкового кредиту для фізичних осіб.

Запропонована система заходів, спрямованих на запровадження і розвиток страхової медицини в Україні, дасть змогу створити умови для найбільш повного задоволення потреб населення в одержанні доступної й високоякісної медичної допомоги; суттєво зменшити навантаження на державний та місцеві бюджети; зменшити частку тіньової медицини в системі медичного забезпечення; уникнути необґрунтованих витрат, викликаних наданням зайвих медичних послуг з метою одержання додаткового прибутку; покращити матеріальну мотивацію працівників медичних установ.

АКТУАЛЬНА ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ

С. Горова, влас. кор. СІАЗ

Київводоканал також робить борги...

Будівельна компанія «Баланс» вимагає від Київводоканалу погашення заборгованості за виконані роботи. Про це на прес-конференції в інформаційному агентстві УНІАН заявив заступник директора підприємства В. Репа.

За його словами, МП «Баланс» 29 жовтня 2010 р. уклало договір з Київводоканалом на проведення будівельних робіт. При цьому сума договору становила 30 млн грн. За його умовами фірма «Баланс» повинна була отримати попередню оплату в розмірі 70 % від загальної суми. Проте отримала лише 10 %. Для виконання умов угоди МП «Баланс» залучило як власні сили, так і субпідрядні організації. Загальна кількість працюючих становила декілька сотень людей. «З листопада по грудень 2010 р. нами було виконано будівельних робіт на суму 8 млн 225 тис. грн. З них сплачено 6 млн грн», – заявив В. Репа.

За його словами, МП «Баланс» проводило усні й письмові переговори з Київводоканалом про погашення боргу в розмірі 2 млн 225 тис. На початку 2011 р. нове керівництво Київводоканалу запевнило будівельну компанію в подальшому фінансуванні. Відповідно, МП «Баланс» продовжило роботи над замовленням, проте, як запевнив В. Репа, замовник не підписав акти виконаних робіт. «З січня по березень нашою компанією виконано будівельно-монтажні роботи на суму 1 млн 250 тис. грн. Візи стоять, але печатку не поставлено», – заявив В. Репа.

За його словами, незважаючи на ситуацію, що склалася, МП «Баланс» своєчасно сплатила необхідні відрахунки відповідно до законодавства України, виплатила своїм співробітникам заробітну платню. «Проте у нас залишились борги по субпідрядних організаціях, що працювали на цих об'єктах. На сьогодні на нашу компанію в господарські суди звернулися більше семи субпідрядних організацій», – наголошував В. Репа.

Як повідомив на прес-конференції юрист МП «Баланс» адвокат Д. Ляпін, за фактом заборгованості з боку Київводоканалу компанія «Баланс» подала кілька позовів до суду і виграла справи.

Так, 18 квітня 2011 р. було порушено провадження у справі № 53/197 Господарського суду м. Київ. 10 червня цього ж року винесено рішення про задоволення позову МП «Баланс».

Київводоканал звернувся з апеляційною скаргою. І 1 серпня 2011 р. було порушено апеляційне провадження Київським апеляційним господарським судом. 30 січня 2012 р. суд прийняв постанову, за якою апеляційну скаргу Київводоканалу було залишено без задоволення. Рішення суду першої інстанції – залишено без змін.

Київводоканал звернувся зі скаргою вже до Вищого господарського суду. «Суди першої та другої інстанції підтвердили, що водоканал зобов'язаний заплатити підприємству. Понад рік тривав розгляд справи у Вищому господарському суді, після чого справу відправлено на розгляд до суду першої інстанції», – підкреслив у своєму виступі Д. Ляпін.

Голова Комітету захисту підприємництва С. Коломієць, виступаючи на прес-конференції, наголосив, що сьогодні в Україні поглибилася проблема ефективного керування підприємствами водопостачання. Муніципальні підприємства віддаються в оренду з метою подальшої тіньової приватизації.

Замість відомих європейських корпорацій з досвідом роботи в комунальному секторі, водоканали «попрямували» до рук непромислових інвесторів. За словами голови Комітету захисту підприємництва, кошти водоканалів вимиваються з метою подальшого банкрутства. «Коли до оперативного керування таких підприємств, як Київводоканал, приходять люди з низьким професійним досвідом або взагалі без нього, ми стаємо свідками закритих тендерів», – звертав увагу журналістів у своєму виступі С. Коломієць.

У матеріалах, наданих журналістам, вказується, що з метою захисту своїх інтересів трудовий колектив МП «Баланс» звернувся до Комітету захисту підприємництва. Найближчим часом будуть проведені журналістські й громадські розслідування діяльності Київводоканалу. Надалі, з метою привернути увагу представників влади, громадськості та засобів масової інформації до діяльності посадових осіб водоканалу, заплановано проведення акцій громадської непокори.

(Інформація СІАЗ)

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

В Україні набрав чинності Закон № 5077-VI «Про внесення змін до Земельного кодексу України (щодо порядку проведення земельних торгів у формі аукціону)». З цього приводу, передають УНН, голова

Держземагентства України С. Тимченко зазначив: «Ми розробили уніфіковані, зрозумілі й прозорі правила проведення земельних аукціонів, які приваблюватимуть інвесторів».

Закон встановлює, що земельні торги проводяться у формі аукціону, за результатами проведення якого укладається договір купівлі-продажу, оренди земельної ділянки з учасником земельних торгів, який запропонував найвищу ціну за земельну ділянку або вищу плату за користування нею, зафіксовану під час проведення земельних торгів.

Закон також передбачає, що продаж земельних ділянок державної/комунальної власності або прав на них повинен здійснюватися виключно на земельних торгах.

Таким чином, прийнятий Закон дасть змогу розблокувати проведення земельних аукціонів, сприятиме наповненню бюджетів усіх рівнів, дасть можливість власнику землі бути впевненим, що земельну ділянку в нього не заберуть ні через суд, ні через прокуратуру. Порядок проведення аукціонів буде затверджувати Кабінет Міністрів України (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 22.08).

У Верховній Раді зареєстровано проект закону про внесення змін до Закону України «Про особливості забезпечення відкритості, прозорості та демократичності виборів народних депутатів 28 жовтня 2012 р.» щодо забезпечення функціонування системи відеоспостереження в режимі реального часу до закінчення виборчого процесу. Про це УНН повідомили у відділі інформзабезпечення парламенту.

Ініціатори законопроекту зазначили, що чинним законом не передбачається трансляція в режимі реального часу в мережі Інтернет процедури підрахунку голосів і встановлення результатів голосування на виборчій дільниці. З огляду на мету цього закону – забезпечення прозорості та демократичності виборів, такий підхід виглядає непослідовним, адже зловживання і фальсифікація результатів виборів є більш вірогідними на етапі підбивання підсумків голосування на виборчій дільниці, ніж під час голосування виборців.

У зв'язку з цим виникає необхідність внесення відповідних змін до закону, які забезпечили б функціонування системи відеоспостереження в режимі реального часу до закінчення виборчого процесу (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 22.08).

Законопроектом «Про внесення змін до п. 8 ст. 1 Закону України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною»», який було схвалено Кабінетом Міністрів 20 серпня, уряд пропонує передбачити право на пенсію за особливі заслуги перед Україною батьку, якщо він сам виховує п'ятьох і більше дітей до шестирічного віку.

Діючим законодавством передбачено право на пенсії за особливі заслуги перед Україною лише матерям, які народили п'ятеро й більше дітей і виховали їх до шестирічного віку. Такі жінки відповідно до Закону «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» мають право на призначення дострокової пенсії. Тепер пропонується, що батьку також може призначатися дострокова пенсія.

Ухвалення цього закону Верховною Радою сприятиме встановленню соціальної справедливості щодо права на пенсію для багатодітних батьків (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*. – 2012. – 21.08).

Парламентський комітет зі свободи слова розгляне на засіданні ситуацію з відключенням каналу ТВі від кабельних мереж. Як заявляє його голова Ю. Стець, це буде позачергове зібрання.

За його словами, до комітету звернулися журналісти телеканалу ТВі з проханням втрутитись у ситуацію. Наприкінці липня, майже одночасно зі стартом виборчої кампанії до Верховної Ради України, телеканал ТВі почав зникати з кабельних мереж. Наразі доступ до його перегляду припинили давати 24 провайдери.

Гендиректор ТВі М. Княжицький заявив про те, що звернеться до учасників Світового газетного конгресу з проханням оголосити Києву бойкот і не проводити всесвітній газетний конгрес в Україні. Попередньо захід заплановано на 2–5 вересня (*Українские Национальные Новости (http://www.unn.com.ua)*). – 2012. – 21.08).

До Уповноваженого з прав людини В. Лутковської звернулись активісти громадських організацій стосовно захисту таємниці усиновлення. Їх непокоїть нещодавня заява Уповноваженого Президента України з прав дитини Ю. Павленка щодо необхідності скасування таємниці усиновлення шляхом внесення змін до Сімейного та Кримінального кодексів України, повідомили УНН у прес-службі омбудсмена.

«На жаль, ініціатори цих змін при їх підготовці не врахували позицію усиновлювачів-батьків та не вивчили життя сімей, у яких є усиновлені діти, тому зробили поспішні висновки. Таємницю усиновлення скасовувати не можна, оскільки така інформація завдасть дітям значної шкоди, адже, на думку психологів, вона може бути адекватно сприйнята не раніше досягнення дитиною 21-річного віку», – сказав представник ініціативної групи активістів Г. Нейланд.

Активісти звернулися до омбудсмена В. Лутковської, оскільки, відповідно до Конституції України, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини є єдиною інституцією, яка здійснює парламентський контроль за дотриманням і захистом прав і свобод людини, а таємниця усиновлення захищає, насамперед, інтереси дітей.

В. Лутковська доручила представнику Уповноваженого з питань дотримання прав дитини, недискримінації та гендерної рівності А. Філіпішиній вивчити ситуацію з точки зору дотримання прав дітей. «Ми повинні розібратися, чи не завдадуть подібні новації цим дітям ще більшої шкоди, чи будуть ініційовані зміни відповідати міжнародним стандартам, Конвенції про права дитини та Конвенції про захист прав людини», – сказала омбудсмен (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 22.08).

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини В. Лутковська відвідала колонію, до якої можуть етапувати Ю. Луценка.

У рамках моніторингового візиту омбудсмен В. Лутковська разом із представником Уповноваженого з питань реалізації національного превентивного механізму Ю. Белоусовим відвідала Менську виправну колонію № 91. Про це УНН повідомили в прес-службі омбудсмена.

Під час візиту вони зустрілися з керівництвом колонії та ознайомилися з умовами утримання й поводження з особами, які відбувають покарання в колонії, а саме: санітарний стан приміщень, стан надання медичної допомоги, регулярність і тривалість прогулянок на свіжому повітрі, умови праці тощо. Керівництву виправного закладу були надані рекомендації щодо поліпшення умов утримання.

Менська виправна колонія № 91 знаходиться в Чернігівській області та є єдиним виправним закладом, де відбувають покарання колишні працівники правоохоронних органів (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 22.08).

Секретаріату омбудсмена в Україні бракує стратегічного планування й мислення. Про це йдеться у звіті оцінки потенціалу Секретаріату омбудсмена, який був здійснений експертом ПРО ООН А. Йиксом, передає УНН.

Серед проблем Секретаріату були названі нестабільність політичної ситуації після виборів; економічний спад і можливі бюджетні скорочення; недостатню співпрацю з національними інституціями з прав людини інших країн, обмін досвідом; обмеженість знань серед громадян щодо кола повноважень, функцій, діяльності і відповідальності омбудсмена.

Експерт ООН рекомендував Секретаріату ввести посаду заступника омбудсмена й уможливити подання омбудсменом законодавчих пропозицій до Кабміну.

Нагадаємо, Секретаріат Уповноваженого з прав людини отримав від керівництва Програми розвитку ООН офіційний звіт оцінки потенціалу Секретаріату омбудсмена України, який підготував експерт ПРО ООН (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 22.08).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України В. Янукович доручив забезпечити надання державної фінансової підтримки у 2012–2013 рр. будівництву Харківського метрополітену для введення в експлуатацію станції «Проспект Перемоги» та продовження проектних і підготовчих робіт на новій ділянці метрополітену від станції «Метробудівників ім. Г. Ващенко» до станції «Одеська».

Таке доручення глава держави дав за результатами своєї робочої поїздки до Харківської області.

Президент додав, що державну програму розвитку й будівництва метрополітенів обов'язково буде прийнято (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2012. – 22.08).*

Прем'єр-міністр України М. Азаров доручив негайно запропонувати заходи підтримки металургійної та машинобудівної галузей. Таке завдання глава уряду поставив під час засідання Кабінету Міністрів України 22 серпня.

Глава уряду, характеризуючи економічну ситуацію, зазначив, що попередня оцінка валового внутрішнього продукту України за січень – липень поточного року говорить про зростання ВВП на 2 %. «Це непогано з огляду на кризу в Єврозоні – одному з основних наших ринків збуту. Водночас цього очевидно недостатньо для значного поліпшення життя в Україні», – сказав М. Азаров.

За даними Державної служби статистики, у липні, порівняно з червнем, промисловість дала продукції на 3 % більше. Зростання відбулося в основному за рахунок видобувної промисловості і виробництва електроенергії. Натомість, повідомив М. Азаров, виявилися проблеми в металургії і машинобудівників. «Звертаю на це увагу керівників відповідних відомств і доручаю негайно запропонувати заходи підтримки цих галузей», – поставив завдання глава уряду (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2012. – 22.08).*

Україна повинна енергійно відкривати зовнішні ринки для вітчизняних товарів, водночас відкриваючи можливості українського ринку для інвесторів з-за кордону. На цьому наголосив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час засідання Кабінету Міністрів 22 серпня.

Глава уряду акцентував увагу також на необхідності сприяти, щоб «наші підприємства-експортери у важкий час знаходили замовлення на внутрішньому ринку». Такі ж можливості насправді є навіть в умовах рецесії світової економіки.

Прем'єр-міністр повідомив, що минулого тижня він зустрічався із спеціальним Уповноваженим Президента Республіки Корея Лі Дже О. «Корейці пропонують інвестиції в нашу економіку й зацікавлені в активізації взаємної торгівлі. Корейський бізнес добре роздивився потенціал України», – сказав М. Азаров, повідомивши, що Корея готова взяти участь у спільному виробництві в Україні швидкісних поїздів, будівництві швидкісних залізниць, спорудженні терміналу скрапленого газу, у проектах в агропромисловому комплексі, проектах створення електронного врядування тощо.

«На підйомі також наші торгово-економічні відносини з Китаєм, Бразилією, Індією, – наголосив Прем'єр-міністр. – Я вимагаю приділити особливу увагу насамперед економічним відносинам з країнами, які демонструють динамічний розвиток» (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*. – 2012. – 22.08).

Государственный заказ в высших учебных заведениях будет только увеличиваться. Об этом заявил Премьер-министр Н. Азаров на заседании правительства.

«В первую очередь заказ специалистов инженерных, естественных, технических профессий, для которых есть работа. Работа, которая все лучше будет оплачиваться», – сказал он. При этом Н. Азаров отметил, что украинские инженеры и ученые получают признание. «На наших предприятиях-лидерах, таких как Новокраматорский машиностроительный завод, “Турбоатом”, Южный машиностроительный завод, работники уже получают зарплату, близкую к европейскому урону, и достойные социальные пакеты», – сообщил глава правительства.

Как сообщалось, в начале августа Министерство образования и науки было вынуждено продлить сроки зачисления абитуриентов в вузы на бюджетную форму обучения. Это было вызвано тем, что вузы не выполнили план госзаказа (*МинПром – інформація бизнес-класа (http://minprom.ua)*. – 2012. – 22.08).

Україна після набрання чинності Договору про зону вільної торгівлі СНД порушить питання про можливість використання транзитних газових потужностей Росії. Про це заявив Прем'єр-міністр М. Азаров на брифінгу 21 серпня, повідомляє агентство УНІАН.

«Договір про зону вільної торгівлі з країнами співдружності надзвичайно важливий. Саме Україна його ініціювала, і я це говорю абсолютно спокійно. І саме Україна домогалася реалізації тих положень, про які ви, зокрема, згадали, – про доступ до трубопровідного транспорту, який проходить по території країн Співдружності, про вільний доступ. Це в наших інтересах, тому що, як тільки договір набере чинності, наші парламентарі займатимуться вирішенням цих питань», – сказав М. Азаров.

Як відомо, Договір про зону вільної торгівлі передбачає, що країни-учасниці вступають у переговори з розробки угоди щодо транзиту трубопровідним транспортом і завершують такі переговори протягом шести місяців після набрання чинності договору про ЗВТ СНД (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*). – 2012. – 22.08).

Уряд щорічно збільшуватиме фінансову підтримку районних центрів і невеликих населених пунктів. Про це Прем'єр-міністр України М. Азаров заявив на брифінгу в Білій Церкві Київської області в рамках його робочої поїздки. За словами М. Азарова, у таких невеликих містах проживає дві третини населення України.

Глава уряду підкреслив, що в нього залишилися гарні враження від робочої поїздки до Білої Церкви. Зокрема, за його словами, за останні два роки значно покращилася дорожня інфраструктура, збудовано сучасні медичні заклади й на виконання урядової програми в Білій Церкві повністю забезпечено місцями в дитячих садках усіх бажаючих (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2012. – 21.08).

Після приватизації облгазів труби залишаться у власності держави. Кабмін заборонив їм роздержавлювати газорозподільні мережі. Відповідна постанова опублікована на сайті уряду.

Згідно з документом, труби, за допомогою яких населення й підприємства отримують блакитне паливо, не підлягають приватизації. Уряд також зобов'язав Міненерговугілля укласти договори з облгазами про надання їм мереж у користування на праві господарського відання (*Український Бизнес Ресурс (http://ubr.ua)*). – 2012. – 22.08).

Уряд планує створити державну компанію, яка надаватиме гарантії за експортними контрактами великим українським товаровиробникам. Про це заявив віце-прем'єр-міністр С. Тігіпко, ідеться в повідомленні прес-служби Мінсоцполітики.

«Підтримка держави для експортерів – це, насамперед, гарантії за контрактами. Ми підготували законопроект, який вирішує це питання, і у вересні він буде розглянутий Верховною Радою. Буде створено спеціальну агенцію з підтримки експорту», – сказав С. Тігіпко.

Віце-прем'єр-міністр зазначив, що подібні компанії існують, зокрема, у Франції, Німеччині й Італії та надають підтримку й гарантії за контрактами експортерам. «Наші підприємства абсолютно конкурентоспроможні на зовнішніх ринках. Проблема тільки в тому, що вони конкурують з компаніями, які мають підтримку держави або державних експортних банків своїх країн», – повідомив С. Тігіпко (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*). – 2012. – 21.08).

В этом году предусмотрено внедрение государственной финансовой поддержки на страхование сельхозкультур, что позволит минимизировать потери аграриев. Об этом сообщил министр аграрной политики и продовольствия Н. Присяжнюк.

Как отметил министр, с 1 июля вступил в силу Закон «Об особенностях страхования сельскохозяйственной продукции с государственной поддержкой». Согласно Закону государство начинает программу финансовой поддержки, которая предусматривает страхование сельскохозяйственной растениеводческой продукции на случай ее гибели.

В этом году в государственном бюджете предусмотрено 70 млн грн компенсаций на страхование озимой пшеницы от потерь в период перезимовки, отметил Н. Присяжнюк.

Министр добавил, что на сегодняшний день правительство приняло решение об утверждении порядка и условий предоставления сельскохозяйственным товаропроизводителям государственной поддержки в страховании сельхозкультур путем удешевления страховых платежей (премий) и видов страховых продуктов. На них в 2012 г. предоставляется компенсация стоимости страховых платежей (премий).

Н. Присяжнюк также объяснил, что страхование сельскохозяйственной продукции с государственной поддержкой будет осуществляться на случай ее гибели вследствие наступления определенных страховых рисков, которые устанавливаются отдельно для каждого вида страхового продукта (*Ukrapk.com (http://ukrapk.com). – 2012. – 22.08*).

АРК і китайська провінція Хайнань розвиватимуть співробітництво у сфері туризму, сільського господарства, культури й у банківському секторі. Таку домовленість досягнуто під час зустрічі голови Ради міністрів АР Крим А. Могильова з делегацією провінції Хайнань, повідомили УНН у прес-службі Ради міністрів АРК.

А. Могильов зазначив, що Крим і провінція Хайнань мають потужний потенціал для розвитку, регіони поєднують тісні побратимські зв'язки. «Враховуючи, що китайська економіка одна з найпотужніших у світі, ми дуже зацікавлені в залученні ваших інвестицій у Крим», – сказав голова Ради міністрів АР Крим.

Віце-губернатор Народного уряду провінції Хайнань Чень Чен повідомив, що основна мета приїзду китайської делегації – розвиток співробітництва й обмін досвідом у сфері туризму, а також вивчення можливості постачання кримських вин у Китай.

Крім того, китайська делегація висловила зацікавленість у розвитку співробітництва в сільському господарстві, у тому числі в тваринництві, а також у промисловому й банківському секторах, культурній сфері

(Украинские Национальные Новости (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 22.08).

Делегація Державного агентства земельних ресурсів України взяла участь у Х-й Конференції зі стандартизації географічних назв і 27-й сесії Групи експертів ООН з географічних назв, що відбулися у Нью-Йорку. Українські фахівці під час заходів, у яких безпосередню участь брали понад 90 учасників з країн-членів ООН, розповсюдили та представили учасникам конференції «Топонімічні настанови для редакторів карт та інших редакторів (для міжнародного використання)», які отримали схвалення експертів і розміщені на веб-сайті Групи експертів ООН з географічних назв (ГЕГН). Про це УНН повідомили в Держагентстві земельних ресурсів.

Експерти Держземагентства України доповідали на засіданні робочої групи з підготовки проекту резолюції конференції про впровадження української системи латинізації географічних назв. Під час його обговорення українська позиція отримала підтримку експертів з Великої Британії, Російської Федерації, США, голови робочої групи П. Пялля (Естонія) та ін.

Зокрема, українські спеціалісти поінформували учасників конференції про встановлення в Україні єдиних правил транслітерації українських власних назв латиницею, які використовуються в офіційних документах, при виданні картографічних творів, на табличках і вказівниках назв населених пунктів, вулиць, зупинок, станцій метрополітену тощо.

Прийняття Х-ю конференцією резолюції Х/10 про систему латинізації українських географічних назв, представлення й розповсюдження серед учасників топонімічних настанов для редакторів карт сприятиме вірному сприйняттю топоніміки нашої країни та більш коректному використанню міжнародним співтовариством українських географічних назв у виданнях, картографічних творах, ЗМІ тощо *(Украинские Национальные Новости (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 22.08).*

ПОЛІТИКА

Центральна виборча комісія визначила порядок розміщення політичних партій у бюлетені по виборам у Верховну Раду в багатомандатному загальнодержавному окрузі, передає кореспондент УНН.

Згідно з результатами жеребкування, назви партій у бюлетені буде розміщено в такому порядку: № 1 – партія «Українська платформа “Собор”», № 2 – Соціалістична партія України, № 3 – Комуністична партія України, № 4 – політичне об’єднання «Рідна вітчизна», № 5 – партія «Російський блок», № 6 – партія Н. Королевської «Україна – Вперед!», № 7 – ВО «Громада», № 8 – партія «Українська національна асамблея», № 9 –

Ліберальна партія України, № 10 партія «Нова політика», № 11 – ВО «Свобода», № 12 – Українська партія «Зелена планета», № 13 – Партія пенсіонерів України, № 14 – партія «Наша Україна», № 15 – партія «Зелені», № 16 – Партія зелених України, № 17 – партія УДАР В. Кличка, № 18 – партія «Україна майбутнього», № 19 – ВО «Батьківщина», № 20 – Партія регіонів, № 21 – партія «Народно-трудовий союз України», № 22 – Радикальна партія О. Ляшка (*Українские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>)). – 2012. – 22.08).

На прохання Надзвичайного та Повноважного Посла ФРН в Україні К. Вайля відбулася його зустріч з головою Центральної виборчої комісії В. Шаповалом. Про це УНН повідомили у ЦВК.

Посол поставив ряд питань щодо організації виборів і виборчого законодавства. Зокрема, було обговорено питання відмови в реєстрації кандидатами в народні депутати України Ю. Тимошенко й Ю. Луценку, а також впливу цього рішення ЦВК на легітимність майбутніх виборів.

В. Шаповал поінформував гостя про підготовчу роботу до виборів, проведену Центральною виборчою комісією, а також про особливості виборчого процесу у зв'язку з прийняттям чинного Закону України «Про вибори народних депутатів України». Комісія працює саме за цим Законом, у його рамках. «Власне зміст Закону спричинив відмову в реєстрації кандидатами в народні депутати згаданих політиків, які мають судимість, – зазначив В. Шаповал. – Адже ЦВК не могла ігнорувати відповідну норму. Більше того, якби ми прийняли інше рішення, комісія виглядала б безпосереднім і зацікавленим учасником політичного процесу» (*Українские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>)). – 2012. – 22.08).

На День Незалежності об'єднана опозиція «Батьківщина» не проводитиме жодної протестної акції. Про це заявив у Донецьку на прес-конференції лідер партії «Громадянська позиція» А. Гриценко, відповідаючи на запитання УНІАН, що планує об'єднана опозиція на 24 серпня.

«Разом з людьми святкуватимемо День Незалежності, звертатимемося до людей і говоритимемо про те, які загрози незалежності існують, як разом локалізувати ці загрози, як зробити так, щоб слово “незалежність” мало правдивий сенс», – заявив А. Гриценко (*Українська правда* (www.pravda.com.ua)). – 2012. – 21.08).

Об'єднана опозиція вимагає від Генпрокуратури розслідувати «корупційні схеми» щодо газорозподільних мереж. Про це заявив на брифінгу в середу, 22 серпня, один з лідерів опозиції О. Турчинов. Він нагадав, що 20 серпня постановою уряду газорозподільні мережі були передані облгазам на праві господарського відання.

«Стратегічний майновий комплекс передано бізнесменам з оточення В. Януковича безкоштовно. Подарунок коштує 45 млрд грн. Це подарунок Фірташу та іншим спонсорам Партії регіонів і Адміністрації Президента. Очевидно, до Дня Незалежності», – сказав О. Турчинов.

Крім того, за його словами, опозиція звернулася з вимогою розслідування й припинення відповідної постанови уряду щодо Антимонопольного комітету.

Також опозиція підготувала законопроект про порядок постачання газу населенню України, яким чітко визначається, що всі газорозподільні мережі мають перебувати в державній власності, а газ українського видобутку має постачатися населенню за собівартістю (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2012. – 22.08).

ВО «Батьківщина» уже нельзя назвать партией экс-премьера Ю. Тимошенко. Об этом заявил первый заместитель главы парламентского Комитета по иностранным делам Т. Чорновил. «Ю. Тимошенко стремительно теряет партию. Ее приватизирует под себя определенное коммерческое объединение: А. Яценюк, Н. Мартыненко и др. А основные формальные лидеры “БЮТ – Батьківщини” были к этому абсолютно готовы», – сказал он.

Т. Чорновил отметил, что избирательный список объединенной оппозиции, составленный экс-спикером Верховной Рады А. Яценюком и экс-первым вице-премьером А. Турчиновым, не учитывает интересы Ю. Тимошенко, и люди, близкие к ней, будут отвергаться и дальше.

Т. Чорновил полагает, что сейчас происходит бюрократизация и коммерциализация БЮТБ как политического проекта. «Сегодня состоялся переход из чисто лидерского партийного проекта в бизнес-проект и проект партийной бюрократии. Лучшие места в списке постепенно занимают люди, которые представлены в бизнес-структурах, близких к А. Яценюку или Н. Мартыненко, или партийные аппаратчики», – сказал он (*МинПром – информация бизнес-класса (http://minprom.ua)*. – 2012. – 22.08).

В конце 2012 г. Коммунистическая партия Украины будет готова предоставить финансовый отчет партии, в том числе и о расходах на избирательную кампанию. Об этом на пресс-конференции в Симферополе заявил лидер КПУ П. Симоненко, сообщает пресс-служба партии.

В частности, отвечая на вопрос журналистов, сколько Компартия затратила на избирательную кампанию-2012, П. Симоненко подчеркнул, что сейчас рано говорить о конкретных цифрах, так как избирательная кампания еще идет. При этом он добавил, что КПУ не скрывает своих расходов и, как и каждая партия, согласно законодательству, отчитывается о них Центральной избирательной комиссии, где и будут опубликованы окончательные отчеты по завершении выборов.

В то же время, отвечая на вопрос об источниках финансирования избирательной кампании КПУ, П. Симоненко отметил, что партия очень тщательно подошла к выборам народных депутатов в этом году: «Пять лет Компартия готовилась к выборам, и пять лет, соответственно, мы накапливали ресурсы, которые сегодня тратим на выборы и о которых 29 октября вы сможете узнать» (*МинПром – інформація бизнес-класа* (<http://minprom.ua>). – 2012. – 22.08).

У Сімферополі, де ввечері 22 серпня проходила зустріч лідера КПУ П. Симоненка з виборцями, група кримських татар закидала головного комуніста країни яйцями й гнилими фруктами.

У такий спосіб татари вимагали від П. Симоненка вибачень за виправдання насильницького переселення в 1944 р. за наказом І. Сталіна татар з Криму.

Акція розпочалася близько 17.30. До цього часу на площі Леніна зібралося близько 300 комуністів з червоними прапорами, сюди ж прийшли близько 50 кримських татар, у тому числі перший заступник голови меджлісу Р. Чубаров. Вони також розгорнули плакати «Симоненко, геть із Криму», «Петра Симоненка під суд».

Зіткненням на мітингу запобігли співробітники «Беркута», які відокремили групу кримських татар від комуністів, що стояли близько біля сцени, де виступав П. Симоненко (*Українские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 22.08).

Близько 150 представників молодіжних і студентських організацій провели пікет Кабінету Міністрів України з вимогою «повернути студентам вкрадені стипендії за літній період». Про це УНН повідомили у прес-службі «БЮТ – Батьківщини».

Мітингувальники зустрілися з представниками уряду, які під час розмови з активістами визнали, що протягом літнього періоду стипендії було скорочено приблизно на 400 грн для кожного студента. Урядовці намагалися переконати демонстрантів, що вже з вересня розмір стипендії буде відновлено.

Нагадаємо, що, згідно з постановою № 526 від 13 червня 2012 р. про зміну порядку індексації стипендій, виплати студентам фактично зменшилися на суму від 150 до 250 грн на місяць. У зв'язку з цим представники студентських і молодіжних громадських організацій підготували судовий позов до Окружного адміністративного суду Києва на Кабінет Міністрів України з вимогою скасувати відповідну постанову (*Українские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 22.08).

ЕКОНОМІКА

В Україні быстро растет спрос на услуги. В Украине за январь – июнь 2012 г. объем услуг, реализованных потребителям предприятиями сферы услуг, составлял 165,2 млрд грн, что в сопоставимых ценах на 12 % выше уровня соответствующего периода прошлого года.

В среднем одному жителю страны за январь – июль 2012 г. было предоставлено услуг на 3 тыс. 623,8 грн. Однако потребление услуг жителями разных регионов Украины неодинаковое и колебалось в пределах от 949,7 грн на одного человека в Тернопольской области до 21 тыс. 458,3 грн в Киеве. Такие цифры приводит Госстат (*Украинский Бизнес Ресурс* (<http://ubr.ua>). – 2012. – 22.08).

Государство меньше потратило на субсидии для населения по ЖКУ.

Общая сумма субсидий, предназначенных для компенсации затрат семей на оплату жилищно-коммунальных услуг, в январе – июле 2012 г. составила 78,3 млн грн, что на 18,8 млн грн, или на 19,4 %, ниже показателя за тот же период 2011 г.

Как сообщила Государственная служба статистики, в январе – июле этого года субсидии назначены 632,9 тыс. семей, что составляет 96,4 % общего количества обратившихся за ними и на 21,3 % меньше аналогичного показателя за январь – июль прошлого года. При этом 77,6 % семей, получивших субсидии в июле 2012 г., состоят из одного человека.

Самые крупные размеры субсидий в июле 2012 г. зафиксированы в Киеве, Полтавской и Харьковской областях (124,3 – 171 грн), самые низкие – в Закарпатской, Черновицкой, Житомирской и Херсонской областях (10,1 – 12,8 грн) (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2012. – 22.08).

За сім місяців 2012 р. залізницями перевезено пільгових категорій громадян у приміському й дальньому сполученні на суму 334,7 млн грн, у тому числі перевезено пільгових категорій пасажирів, компенсація за які надходить від обласних держадміністрацій, на суму – 208,9 млн грн, студентів та учнів професійно-технічних навчальних закладів – 94,9 млн грн, дітей віком від 6 до 14 років – понад 30 млн грн, депутатів Верховної Ради України – 0,832 млн грн. Про це УНН повідомили в прес-службі Укрзалізниці.

Компенсацію отримано 100,6 млн грн (30 %), у тому числі від обласних держадміністрацій – 87,5 млн грн (41,9 %), від Міністерства освіти і науки, молоді та спорту за перевезення: студентів – 12,4 млн грн (13,1 %), дітей віком від 6 до 14 років компенсації не отримано, від Верховної Ради України – 0,6 млн грн (71 %).

Заборгованість за пільгові перевезення 2012 р. становить понад 234 млн грн (*Українские Национальные Новости (<http://www.unn.com.ua>)*. – 2012. – 22.08).

Национальный банк Украины смягчил условия ввоза и вывоза за границу Украины наличной валюты для нерезидентов и юридических лиц. С этой целью НБУ внес поправки в Инструкцию по перемещению валюты и банковских металлов через границу.

В соответствии с поправками физлица-нерезиденты и юрлица могут ввозить в Украину наличную валюту в эквиваленте до 10 тыс. евро без документов, подтверждающих ее снятие со счетов банков, – только на условиях письменного декларирования на таможне.

Документом также установлено, что нерезидент может вывозить из Украины наличную валюту на сумму больше 10 тыс. евро только в случае, если он при въезде в страну задекларировал ввоз большей суммы наличной валюты.

Согласно изменениям, юрлицу при вывозе наличной валюты на сумму свыше 10 тыс. евро документ из банка о ее снятии со счета теперь также не нужен, а достаточно будет письменно задекларировать ее на таможне. Нацбанк также уточнил, что срок действия документа банка о снятии наличной валюты со счета, необходимого физлицу-резиденту при декларировании вывоза свыше 10 тыс. евро наличной валюты, составляет 30 дней. Изменения вступят в силу 31 августа (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>)*. – 2012. – 22.08).

В рамках подготовки к осенне-зимнему периоду 2012/2013 ДК «Укртрансгаз» по состоянию на 20 августа закачала в подземные хранилища газа 8,8 млрд куб. м природного газа. Об этом сообщает пресс-служба компании.

Таким образом, в подземных хранилищах ДК «Укртрансгаз» находится 15,7 млрд куб. м природного газа.

«В соответствии с утвержденным планом-графиком организационно-технических мероприятий по обеспечению стабильной работы филиалов ДК «Укртрансгаз» в осенне-зимний период 2012–2013 гг. в течение июля выполнены основные запланированные работы», – сказано в сообщении.

В «Укртрансгазе» уточнили, что с опережением графика выполняются работы по капитальному ремонту линейной части магистральных газопроводов, газораспределительных станций, обследование надводных и подводных переходов трубопроводов через водные преграды и закачка газа в подземные хранилища газа.

Работы по подготовке к отопительному сезону планируется завершить к началу октября, что позволит подготовить газотранспортную систему

України к бесперебойной поставке природного газа потребителям Украины, а также в страны-импортеры, пообещали в компании.

Как сообщалось, прогнозный баланс поступления и распределения природного газа на 2012 г. предусматривает закачку природного газа в ПХГ Украины 13,135 млрд куб. м, в том числе во II квартале – 4,887 млрд, в III – 7,602 млрд, в IV – 0,646 млрд куб. м (*МинПром – інформація бизнес-класа (http://minprom.ua). – 2012. – 22.08).*

Фонд держмайна продав 90,8 % акцій Київського мотоциклетного заводу ТОВ «Капітал індекс груп» за 59,8 млн грн. Таке рішення прийняла конкурсна комісія.

ТОВ «Металконтрактзбут» запропонувало за акції мотоциклетного заводу 47 млн грн, а «Капітал індекс груп» – 50 млн грн і торги почалися з 50 млн грн. Переможцем конкурсу став «Капітал індекс груп» з ціною 59,8 млн грн.

Стартова ціна становила 32,5 млн грн.

Як відомо, ПАТ «Київський мотоциклетний завод» є єдиним в Україні підприємством з виробництва мотоциклів важкого класу. Його продукція на 90 % реалізується в Україні, 10 % експортується (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2012. – 22.08).*

З кожним роком попит на кредитні пропозиції Державної іпотечної установи зростає. Про це заявив голова правління Державної іпотечної установи В. Рибачук.

«Якщо в минулому році за підтримки ДІУ було надано 290 кредитів, то з початку поточного року станом на 21 серпня вже 605 кредитів. Слід зазначити, що тільки за останні два місяці громадянам було надано 234 кредити на суму понад 60 млн грн. Ще понад 300 заявок перебувають на розгляді для викупу. Наше завдання викупити ці кредити до кінця року», – зазначив голова правління.

В. Рибачук нагадав, що в цілому кількість рефінансованих кредитів у портфелі ДІУ становить понад 5000 кредитів на суму близько 820 млн грн.

«Зацікавленість банків у співпраці з ДІУ дуже велика. Сьогодні наша установа має договори про співпрацю зі 116 банками та є одним із передових гравців на ринку житла», – додав голова правління (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2012. – 21.08).*

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Украина оказалась на четвертом месте в списке стран с угрозой дефолта. Об этом заявил экс-президент В. Ющенко. «Что бы мы ни говорили о темпах роста, о дефицитах, перед Украиной поднята желтая карточка, которая говорит о больших проблемах в нашей экономике», – подчеркнул он.

В. Ющенко отметил, что выходить из зоны угроз национальной экономике нужно, в первую очередь, путем изменения политического курса страны и нормализации взаимоотношений власти с бизнесом. По его словам, за последние 11 месяцев из Украины ушло 5 млрд долл. инвестиций, а пришло наполовину меньше, чем три или четыре года назад. «Это явный сигнал и предложение к власти: разберитесь в своих проблемах, вы проводите неэффективную политику, бизнес не может понять. Мне кажется, что самой сложной темой будет обслуживание долгов. Испания берет долги под 2,5 % – это серьезная угроза, а Украина под 28 % брала деньги в долг еще два года назад. Была сформирована колоссальная угроза для стабильности финансов», – подчеркнул экс-президент.

По его словам, за последние 11 месяцев валютные резервы Национального банка впервые стали меньше, чем суммарный объем государственных долгов. «Политики тратят не свои деньги, потому манипулируют политически, втягивая Украину в пропасть», – подчеркнул В. Ющенко. При этом он отметил, что только от действий правительства зависит, выйдет Украина из предефолтного состояния с честью или застрянет в нем окончательно (*МинПром – информация бизнес-класса (http://minprom.ua). – 2012. – 22.08*).

По мнению экспертов, кроме Греции, из еврозоны выйдут еще четыре страны.

«Если Украина вступит в Евросоюз, она повторит путь Греции», – уверен заслуженный экономист Украины, экс-глава Нацфинуслуг В. Суслов. Он заявил, что единственная роль, которая может быть уготована Украине в ЕС, – это сырьевой и аграрный придаток. Впрочем, он утверждает, что сама еврозона не доживет до того момента, когда Украина могла бы стать ее членом.

«Вся идея единой евровалюты – ошибочна, евро в долгосрочной перспективе невозможно, а значит, еврозона обречена на распад», – уверен эксперт. Единственным способом удержания целостности зоны евро В. Суслов видит создание единого министерства финансов ЕС вместо существующего Экофина, который, напомним, является только советом министров финансов стран ЕС, а потому каждый из его членов все равно отстаивает интересы экономики своей страны, а не еврозоны в целом. Однако

в этом случае, уверен эксперт, Германии придется стать постоянным и бесплатным финансовым донором более отсталых экономик.

Поддерживает прогнозы коллеги и исполнительный директор Международного фонда Блейзера О. Устенко. Он уверен, что уже в ближайшем будущем из еврозоны выйдет не только Греция, для которой такой шаг был бы единственным спасением, но также и другие некогда сильные, но нынче увязшие в долгах экономики – Испания и Италия, а также, возможно, Франция, которая, по мнению О. Устенко, стремясь приблизиться по уровню экономического развития к Германии, рискует пойти итальянским путем. Также от ассоциированного членства в ЕС может отказаться Великобритания (*Украинский Бизнес Ресурс (<http://ubr.ua>). – 2012. – 22.08*).

Британский бизнес готовится к долгой рецессии.

Британские компании откладывают инвестиции и решения о приеме на работу, так как вероятность продолжительной рецессии подрывает их доверие, показало исследование крупного делового лобби, передает Reuters.

Рецессия в Великобритании длится с конца 2011 г., и Банк Англии предупредил, что недостаток доверия у компаний и потребителей может привести к ухудшению ситуации.

Опрос почти 1300 членов Института директоров (IoD) показал, что 44 % руководителей высшего ранга отложили по меньшей мере одно инвестиционное или кадровое решение в этом году из-за неопределенности обстановки. Более половины из них сказали, что эти решения будут приняты не ранее 2013 г.

Две трети респондентов оценивают вероятность того, что Великобритания выйдет из рецессии в этом году, как низкую или нулевую. Однако большинство все же считает, что экономика ускорится во втором полугодии.

Опрос также показал, что деловые лидеры крайне критично относятся к успехам правительства на ниве упрощения налоговой системы и смягчения регулирования предпринимательства. Коалиционное правительство, состоящее из консерваторов и либеральных демократов, обещало разобраться с этими проблемами.

Как сообщалось, по данным статистического агентства «Евростат», суммарный валовой внутренний продукт стран еврозоны во II квартале 2012 г. сократился на 0,2 % по сравнению с январем – мартом, когда прирост был равен нулю (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2012. – 22.08*).

Німеччина й Греція домовилися об'єднати зусилля в боротьбі з популістськими заявами, спрямованими проти єдиної Європи. Про це заявив міністр закордонних справ Німеччини Г. Вестервелле 20 серпня в

Берліні після зустрічі з грецьким колегою Д. Аврамопулос, передає Deutsche Welle.

У свою чергу Г. Вестервелле відзначив зусилля Греції щодо врегулювання боргової кризи й оголосив про свою солідарність з жителями цієї країни, які страждають від «важких, але необхідних» реформ.

Обидва міністри закликали ЗМІ утриматися від передчасних оцінок виконання Грецією програми економії до тих пір, поки не буде представлено звіт Єврокомісії, Європейського центробанку й Міжнародного валютного фонду.

Зустріч глав німецького та грецького МЗСів була присвячена підготовці запланованого на 24 серпня візиту прем'єр-міністра Греції А. Самараса в Берлін. Разом з тим уряд Німеччини не розраховує на швидке ухвалення рішення про подальшу долю Греції. Зокрема, не очікується, що на майбутній зустрічі А. Самараса з канцлером ФРН А. Меркель буде визначено імовірний варіант врегулювання ситуації, заявив 20 серпня офіційний представник Берліна Ш. Зайберт.

Уранці 20 серпня уряд Греції пообіцяв перевести на рахунок Європейського центробанку 3,2 млрд євро. «Питання вирішено, ніяких проблем немає, Греція виконає свої зобов'язання протягом дня. Необхідні гроші у нас є», – заявив співробітник Міністерства фінансів в Афінах в інтерв'ю AFP (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2012. – 22.08*).

Продление программы сокращения бюджетного дефицита в Греции и возможное выделение этой стране дополнительной помощи будет зависеть от доклада «тройки» кредиторов – ЕС, ЕЦБ и МВФ.

В сентябре они оценят, как страна выполнила свои предыдущие обязательства, проинформировал председатель Еврогруппы Ж.-К. Юнкер. Вопрос о том, понадобится ли Греции третий пакет помощи, также будет решать «тройка», указал он.

«Я твердо выступаю против выхода Греции из еврозоны. Это совершенно ничем не поможет Греции и одновременно было бы большой опасностью для всей еврозоны», – сказал он. При этом, передают интернет-СМИ, Ж.-К. Юнкер дал понять, что возможность выхода страны из еврозоны все же не исключена (*ИА «Росбалт» (http://www.rosbalt.ru). – 2012. – 23.08*).